

ÅRSBERETNING FRA FYLKESTINGSGRUPPA 2024

Fylkestingsgruppas sammensetning, verv og roller

Akershus fylkeskommune styres etter parlamentarisk modell, og har derfor gjennomgående representasjon. Gruppas representanter er derfor fordelt slik:

Verv og roller	Fast	Vara
Fylkestinget	Jane Bråthen Anders Eidsvaag Graven	Brita Skallerud Haakon Skramstad Guro Smedshaug Berge Siri Sundhagen Gudbrand Kvaal
Gruppeleder	Jane	Anders
Forretningsutvalget	Jane	Anders
Komite for samferdsel og mobilitet	Jane	Brita Gudbrand* Siri
Komite for plan, samfunn og miljø	Anders	Siri Gudbrand Brita
Roviltnemnda	Anders	
Trafikksikkerhetsutvalget	Jane	
Klagenemnda	Guro	
KS fylkesmøte	Jane	Anders
Folloregionens IPR	Anders	
Nedre Romerike IPR		Jane
Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne		Brita
Leder av MiAs valgkomite	Brita	

**Haakon ble byttet ut da han har meldt seg inn i Høyre.*

I tillegg er Ida Eliseussen vara til kontrollkomiteen

Politisk forankring og internt arbeid

Fylkestingets to faste representanter har deltatt på næringskonferanser rundt om i hele fylket. Vi har hatt gode møter i samarbeid med lokallag. Grappa har også deltatt på flere statsråd/regjeringsbesøk, og sammen med stortingsrepresentantene våre vært på flere bedriftsbesøk, skolebesøk, folkemøter, medlemsmøter, og møter med aktuelle lag og foreninger som for eksempel Akershus Bondelag og Politiets Fellesforbund.

Akershusrådsmøter:

Det avholdes digitale Akershusrådsmøter i forkant av fylkestingene i tråd med retningslinjene for fylkesrådsmøter. Hit inviteres stortingsrepresentanter, ordfører, varaordførere, gruppeledere, lokallagsledere og fylkestyret, i tillegg til fylkestingsgruppa med varaer. Rådsmøtene er ment som en konsultasjon med partiorganisasjonen i større saker som kommer opp i fylkestinget. Det har vært godt oppmøte på Akershusrådsmøtene i 2024.

Det har også vært avholdt webinarer i forbindelse med noen av rådsmøtene. Temaene var blant annet NTP, med Sigbjørn Gjelsvik, og Ungdom og rus, med Else Marie Rødby.

Gruppemøter:

Det er gjennomført gruppemøter i forkant av hvert fylkesting. I tillegg hadde gruppa et budsjettseminar på Gardermoen i forbindelse med Sps fylkespolitiske konferanse, hvor hovedlinjene og prioriteringene i vårt budsjettforslag ble drøftet.

Øvrige gruppemøter har blitt holdt digitalt.

Gruppelederforum:

I samsvar med arbeidsplanen skal det gjennomføres 2 gruppelederforum hvert år. I Akershus Sp har gruppeleder i fylkestinget ansvaret for disse møtene.

Høsten 2024 ble gruppelederforum gjennomført med agendaen hva, hvorfor og hvordan disse møtene skulle være. Erfaringer fra Buskerud med ukentlige møter med gruppelederne ble også drøftet. Gruppelederforum bestemte da at de ønsket faste lokalpolitiske møter annen hver uke, hvor i tillegg til gruppelederne, også ordfører/varaordfører og fylkestingsrepresentantene skulle inviteres. På samme møte ble det bestemt at et i året gruppelederforum skulle holdes fysisk, og ikke digitalt.

Første fysiske gruppelederforum ble gjennomført i januar i Lillestrøm rådhus. Det var godt oppmøte, og deltagerne ga tilbakemelding om at det er svært nyttig å møtes slik.

Lokalpolitisk forum:

Fra slutten av september 2024 er det avholdt digitale lokalpolitiske forumsmøter annenhver uke, der ordførere, varaordførere, gruppeledere og fylkestingsrepresentantene har deltatt. Dette har sitt utspring fra det etablerte gruppelederforumet. Lokalpolitisk forum fungerer som et erfaringsverksted og dialogmøte på tvers av kommunegrensene. Kommuneøkonomi har vært et gjennomgående tema, spesielt i forbindelse med budsjettprosessene i kommunene. Vann og avløp har vært et annet tema.

Nasjonalt forum for gruppeledere i fylkestinget:

I 2024 ble det endelig opprettet et samarbeidsorgan for fylkespolitikk i Senterpartiet. Jane deltar i arbeidsgruppa for dette forumet, som møtes 4 ganger i året, hvorav 1 møte skal være fysisk.

Det viktigste fokuset har vært samarbeid og dialog mellom fylker og nivåer i partiet. FT-gruppelederne har hatt 1 fysisk samling, hvor forslag til nytt partiprogram var hovedtema.

Politisk arbeid i fylkestinget

Forretningsutvalget består av en representant fra hvert parti, og har som mandat å sikre de folkevalgtes arbeidsvilkår, fordeling av sakene fra fylkesrådet og gode politiske prosesser.

Forretningsutvalget har i 2024 holdt 21 møter: 16. og 30. januar, 5. 12. og 28. februar, 12. mars, 9 og 23. april, 7 og 22. mai, 4 og 18. juni, 27. august, 10 og 24. september, 8 og 22. oktober 5 og 19. november og 5 og 12. desember. Forretningsutvalget har holdt fysiske møter, og har cirka en gang per måned vært på befaring i forbindelse med møtene. Blant stedene som har vært befart er Hvam, Nannestad og Jessheim videregående skoler, Asker tannklinikk, Eidsvoll Bygdetun, Gamle Hvam og Håndverkstunet i Drøbak. Befaringene har vært nyttige og hyggelige, men samtidig også svært tidskrevende. Dette har ført til et høyere forfall enn normalt, og derfor vil Forretningsutvalget vurdere hvordan dette skal gjennomføres i 2025.

Av saker så har Forretningsutvalget hatt fokus på ny kontorplan på Galleriet. Prosessen har vært noe konfliktfylt mellom de politiske partiene, og den nåværende løsningen er midlertidig og skal evalueres våren 2025.

Forretningsutvalget har også hatt drøftinger rundt manglende åpenhet i prosessene i fylkesrådet, hvilke saker som skal behandles i fylkestinget og prosessen og informasjon i de store sakene som årsregnskap, tertialrapporter, budsjett og økonomiplan og handlingsprogram for samferdsel.

Møteplan for 2025 ble også drøftet, da opposisjonen mener det bør være 4 møter også på høsten, og at juni- og desembermøtene må gå over to dager.

Fylkestinget gjennomførte 8 fylkestingsmøter i 2024:

15. februar ble det satt opp ekstraordinært fylkestingsmøte for å behandle høringsuttalelse til privatskolelova. Dette møtet ble avholdt digitalt.

Ordinære møter var 29. februar, 11. april, 23.mai, 20. juni, 12. september, 24. oktober, og 12. desember.

I forbindelse med møtet i februar var fylkestinget på befaring i Lunner og Jevnaker, og i september i Nye Asker; Røyken og Hurum. Fylkestingsmøtene ble da holdt ved Torbjørnsrud hotell og Asker rådhus, og all tid salen i Galleriet ikke fungerer godt nok til fylkestingsmøter, ble møtene i oktober og desember holdt i Lillestrøm rådhus.

Komite for samferdsel og mobilitet har i 2024 hatt 7 møter, hvorav to er blitt gjennomført på Galleriet, og 5 rundt om i Akershus i forbindelse med befaringer for å gjøre komiteen kjent i hele fylket. I tillegg var i på besøk hos Ruter i tilknytning til det ene av møtene på Galleriet.

Komiteen har også deltatt på eksterne arrangementer som feks Kollektivkonferansen og Jernbanekonferansen.

Av saker har Handlingsprogram for samferdsel 2025-28 vært den viktigste. Framlegget fra fylkesrådet var tynt, og mye av informasjonen som handlingsprogrammet tidligere har inneholdt, var fjernet. I tillegg var programmet vanskelig å forstå, da igangsatte prosjekter var satt på listen for prosjekter i planleggingsporteføljen. Komiteen etterspurte flere ganger mer informasjon, men fylkesrådet nektet, og Sp tar nå saken videre til Kommunal- og distriksdepartementet.

Sp samarbeidet godt på rød-grønn side, og vi leverte et omfattende endringsforslag samlet. Sp tok «dissens» fra forslaget om å ferdigstille omlegging

til fossilfri innen 2028, og Mdg støttet ikke å fjerne 80/20-90/10-avsnittet, men utover dette var vi helt samstemt.

Sp fremmet også, etter godt samarbeid med folka våre lokalt, prosjekter fra hver eneste kommune i Akershus til utbyggingsporteføljen. Dette ble satt som prinsipp i forrige periode, og sikret utvikling i hele fylket. Fylkesrådet har fjernet seg fra dette prinsippet, og lagt opp til en sterk sentralisering av prosjektene, hvor sentrum av Asker, Bærum og Lillestrøm får en sterk styrkning på bekostning av kommunene i ytterkant. Forslagene fikk varierende støtte i fylkestinget, men vi fikk støtte fra andre partier på samtlige forslag. Fylkesrådspartiene gjorde ingen endringer, og støttet til slutt ingen forslag fra andre partier. De valgte derimot å omformulere deler av endringsforslagene fra de rødgrønne til egne merknader i komitebehandlingen. Dette skaper på ingen måte et godt samarbeidsklima mellom partiene, men vi erfarer at det er slik posisjonen ønsker å opptre i stadig flere saker.

En annen viktig sak i 2024 har vært skoleskyss. På sommeren valgte Ruter å kreve ny dokumentasjon fra elever som har krav på spesialskyss. Dette skapte store problemer ved skolestart da mange elever ikke hadde fått sikret slik dokumentasjon pga ferieavvikling, eller Ruter ikke hadde kapasitet til å behandle søknadene før skolestart. Sp stilte samferdselsråden flere spørsmål om saken, og trykket fra opposisjonen sikret skoleskyss til enkelte elever.

Etter skolestart på høsten kom det også inn meldinger fra flere hold om veldig lang reisetid for enkelte elever. Påstander om at endringene kom som følge av endret forskrift for skoleskyss i Viken ble fremholdt, men dette viste seg å ikke stemme. Endringene kom som følge av reint karakterbasert inntak i videregående skole. Mange videregående elever går nå på skole som har lengre reisetid. Elever på barne- og ungdomsskole i samme området må benytte seg av samme transport, og får da svært lang vente- og reisetid til og fra skolen. Saken om forskrift for skoleskyss skulle vært behandlet i 2024, men fylkesrådet startet ikke arbeidet tidsnok til å rekke en god prosess inkludert høring som er nødvendig, så forskriften ble fornyet, men skal opp til behandling tidlig i 2025.

Busstilbud gjennom Oslofjorden var et verbalforslag som Sp fikk enstemmig sendt over til fylkesrådet i budsjettbehandlingen desember 2023. I dialog med Statens Vegvesen har Sp fått på det rene at løpet under Oslofjorden er prosjektert for busstransport, og at det var Ruter som ønsket å stoppe dette i sin tid. Derfor stilte Sp spørsmål til samferdselsråden om hvordan arbeidet med å få på plass busstilbud lå an. Svaret var nedslående, og i samarbeid med lokallagene i Frogn og Asker har vi fått god oppmerksomhet rundt dette.

Oslo-pakke 3-forhandlingene landet sent på våren 2024. Avtalen med Oslo la opp til en sterk vekst i bompengesatsene, spesielt for tunge kjøretøy. I tillegg var det manglende ladeinfrastruktur, samt minimal satsning på Romerike, som gjorde at Sp landet på å stemme imot avtalen. Det skal nevnes at Akershusdelegasjonen gjorde en god jobb, og har for første gang fått fordelingen 40-60 av midlene i OP3. Likevel reagerte flere partier i opposisjonen på at Ap, som representerte opposisjonen, ikke hadde noen form for forankring eller inkludering hos andre partier.

Utfordringene med framkommelighet som følge av stengingen av Ring 1 har vært et tilbakevendende tema i store deler av året. Det er jobbet godt mellom nivåer i partiet med å finne løsninger. I fbm nysaldering av statsbudsjettet fikk Akershus tildelt 30 millioner kroner for å bedre situasjonen. Sp har presset på for å sikre at disse midlene kommer pendlerne til gode.

Komite for samfunn, plan og klima har hatt 8 møter i 2024, herav to med befaring på VEAS i Røyken og Fetsund lenser. De viktigste sakene har vært de regionale planene, som er en lang prosess som vil prege hele perioden. 2024 var året da den regionale planstrategien ble lagt, og mot Senterpartiets stemmer ble det fortsatt slik at regional plan for areal og mobilitet skal utarbeides sammen med Oslo kommune. Det samme skal regional plan for kompetanse, omstilling og verdiskaping. Den siste, og den enkleste rent politisk, regional plan for økt livskvalitet og deltakelse, er kun for Akershus, og skal vedtas våren 2024. De andre skal vedtas først i 2027. Vi hadde også andre forslag i den regionale planstrategien, blant annet tyngre vektlegging av jordvern, som ble nedstemt.

Andre saker har vært en rekke høringer, deriblant på de nye statlige planretningslinjene for areal og mobilitet, der Senterpartiet hadde en rekke endringsforslag til fylkesrådets innstilling, som dessverre ikke ble vedtatt, all den tid vi er i opposisjon. Komiteen har videre orienteringer om fylkesrådets arbeid med Oslofjorden, både tiltak og deres tilskuddsordning, rapportering på innsigelser og orienteringer om kulturarvsaker, slik som Tømmerruta.

Viktigste saker fra komiteer vi ikke har representasjon:

Finanskomiteen behandler Årsbudsjett og økonomiplan, og alle gruppelederne i partier som ikke er representert i komiteen blir invitert til høringer og budsjettseminar.

Forslaget til budsjett og økonomiplan fra fylkesrådet var fult av mangler og feil. Likevel klarte Sp sin gruppe å utarbeide og fremme et helhetlig, ansvarlig

budsjettforslag. Nok en gang fikk vi stor oppmerksomhet i mediene etter godt samarbeid med folka våre lokalt.

I hovedtrekk valgte Sp å videreføre bruk av fondsmidler slik vi gjorde i forrige periode, for å sikre en god overgang fra privatbilisme til kollektive løsninger, samt sikre at vedlikeholdsetterslepet på fylkesveiene tas igjen. I tillegg foreslo vi midler til bygdetun, MiA, til å opprettholde blant annet de praktiske YSK-linjene, etablering av toppidrett på Røyken, elektriker og helsefag på Strømmen, og styrket Fagskolen. Mer om budsjettforslaget kan leses i vedlegget.

Komite for opplæring og kompetanse har fulgt opp saken om nytt grisefjøs på Hvam videregående skole, der det endelig blir bygging med avlsbesetning, sett på alternative løsninger for skoleplasser i Follo etter at nye Ski VGS ble skrinlagt, behandlet saken om FOT-linjene via representantforslag og fulgt opp alle sakene rundt videregående opplæring i fylket, b.l.a fravær, ungdomshelse, forskrift om skoleregler, voksenopplæring og Fagskolen, hatt ulike utbyggingssaker på skolene i Akershus, investerings- og rehabiliteringsplan, en sak om bærekraftige skoleanlegg, føringer og prinsipper, og kartlegging av utstyrsparken ved skolene for å sikre utstyr for de yrkesfaglige elevene, også i samarbeid med næringslivet.

Kultur, mangfold, næring og tannhelses viktigste saker i 2024 var oppstart av landbruksstrategien, søknad om regionpark Øyeren og Etablering av Akershus Kompetanseforum. I de to første sakene bidro vi og stemte for, men den siste saken valgte vi å stemme imot. Akershus Kompetanseforum har som hovedformål å bidra til å gjennomføre den politiske plattformen til fylkesrådet. Det er avsatt 1 mnok til dette, og arbeidet i forumet skal ikke forankres i komiteen. Etter vårt syn vil forumet frata fylkestinget ansvar og myndighet, som overføres til fylkesrådet, og ut av åpne, demokratiske fora. Saksframlegget problematiserte også at det allerede finnes mange aktører og fora som jobber innenfor samme saksfelt, og etter vårt skjønn er det betydelig risiko for både dobbeltarbeid, men også utydelige avgrensinger for ansvar.